

KEDVEZŐ HATÁST GYAKOROLNAK-E EGÉSZSÉGÜNKRE AZ ALTERNATÍV GYÓGYMÓDOK?

Beszámoló egy zártkörű vatikáni szemináriumról

2009. október 20–21. között a vatikáni Palazzo della Cancellariában egy érdekes szeminárium került megrendezésre „Az egészség etikája és spiritualitása – Hagyományos és komplementer gyógyászat – Kutatás és új orientáció” címmel. A szeminárium védnöke a Római Kúria Egészségügyben Dolgozók Pápai Tanácsa (és annak elnöke, Zygmund Zimowski radomi püspök emeritus – ő maga az afrikai zsinaton végzett munkája miatt nem volt jelen, azonban bevezető köszöntő beszédét megírta) volt. Az elnöki teendőket Paul Poupard bíboros, a Kultúra Pápai Tanácsának nyugalmazott elnöke látta el, aki a szeminárium rendezvényeit személyesen vezette.

A szlovák szakmai és vallásos köztudat hozzáállása már régóta igen szkeptikus az alternatív gyógymódokkal, különösen a homeopátiával szemben (a szakma hagyományosan nem veszi számításba e módszereket – a konferencián nyilvánvalóvá vált, hogy ez az egykori szocialista országok mindegyikére igaz, s ökumenikus vallási körök gyakran az ördögtől valónak nevezik e tudományterületet). Ezért bátorkodunk egy rövid beszámolót adni erről a különleges konferenciáról.

Poupard bíboros már nyitóbeszédében aláhúzta: amikor az egészség etikájával és spiritualitásával foglalkozunk, akkor az egyén és a társadalom emberi tényezőiről beszélünk. Azelőtt úgy gondolták, hogy az egészség képes önmaga táplálására. Azonban a mai megítélés szerint törékeny, veszélyben van, s ez olyan egyre fontosabb módszerek illetve eszközök bevetését követeli meg, melyek etikai dimenziói egyre inkább előtérbe kerülnek.

Zimovski püspök, az Egészségügyben Dolgozók Pápai Tanácsának elnöke köszöntő beszédében kiemelte, hogy az etika és a spiritualitás emberi dolgok, melyek ugyanakkor az ember világának és az azt körülvevő kozmosz többi részének különbségeit jelentik meg. Ebben az értelemben nyugodtan kijelenthetjük, hogy e két fogalom az első univerzálék közé tartozik, melyekről VI. Pál pápa *Ecclesiam Suam* kezdetű enciklikájában beszél. Azokról az univerzálékról van szó, melyek az emberi nem családjába fogadnak be bennünket (ES 101). Zimovski hangsúlyozta: a hivatalos (tudományos) gyógyászat határai – melyek nemcsak metodikai vagy perspektívabeli határok, hanem szerkezeti határok is – nagy teret hagynak szabadon. Ide szükségszerűen más, gyakran komplementernek vagy alternatívnak nevezett lehetőségek tartoznak.

A két nap során több tudományos és kutatási terület számos szakemberének előadása hangzott el a legváltozatosabb témákban a vatikáni palota impozáns miliójében. Először Prof. J. Burgos keresett válaszokat az etika és a spiritualitás kapcsolatának kérdésére a képzelet birodalmában, majd a Máltai Lovagrend egy francia tagja, a lille-i orvostudományi kar dékánhelyettese, Prof. de Broucker osztotta meg gondolatait az egészségről mint etikai parancsról. Végkövetkeztetésében kifejtette, hogy az egészség – miszerint az Egészségügyi Világszervezet definíciója szerint a boldogság és jólét bizonyos állapotát jelenti – természeténél fogva instabil és törékeny, ami sebezhetővé teszi az embert. Ezért nem képezheti kizárólag az egészség az orvostudomány tárgyát. Amennyiben az egészség etikai kérdés is, akkor már nehézségekbe ütközünk, hiszen ez az állapot nagyrészt szubjektív. Ha az egészséget etikai parancsként értelmezzük, akkor komolyan kell vennünk Prof. de Broucker négy társadalmi felhívását:

- okvetlen alázatosság és meggondoltság, sőt megfontoltság az orvostudomány háttáraival szemben
- küzdelem a fájdalom mindenféle – fizikai, pszichikai, etikai, lelki – formája ellen
- törekvés a tiszteletre minden személlyel (minden emberi lényvel) szemben
- figyelem, mellyel felebarátunknak tartozunk, és a képesség, hogy segítségünkkel önmagát találja meg.

A következő előadó egy genfi gyermekgyógyász, Dr. Paul Bouvier, a köztudottan genfi székhelyű Vöröskereszt tanácsadója volt. Bouvier az alapító, Henry Dunant gondolatait folytatta, és a humanitárius kötelesség, elsősorban a humanitárius orvosi kezelés kérdéseire kereste a választ. A bajban lévő páciens segítségére kell-e sietnie az orvosnak, ha semmi közük sincs egymáshoz? Bouvier az irgalmas szamaritánus példáján keresztül keres választ a világ aktuális konfliktusaiban szenvedőknek. Ki számít felebarátunknak a világ különböző konfliktusaiban, a guantanamoi amerikai bázison? Nem kellene mindenféle megalázást és kínzást kizárva, feltétel nélkül gondoskodnunk a fogva tartottak emberi méltóságáról (M. Tyerescsenko)? A független segítségnyújtás Afganisztánban, Haitin, vagy bárhol támaszt nyújthat a létező konfliktusokban. Több mint tizenkét ezer önkéntes dolgozik a világ nyolcvan országában.

Dr. Jana Moha, a marrákesi orvostudományi kar bakteriológia-, virológia- és mikológia-professzora, a marokkói hadsereg magas rangú tisztje a hagyományos afrikai, ázsiai és óceániai orvoslás gazdagságáról és tisztázatlan kérdéseiről beszélt. Előadásában a modern (molekuláris) orvostudományt és a jövő orvostudományát kívánta bemutatni, melyhez véleménye szerint az érzelmi test gyógyítása, a holisztikus gyógyászat első lépcsőfoka is hozzátartozik. Ezzel már elődeink is foglalkoztak. A homeopátia figyelme éppen az érzelmi, vagy más néven asztráltest felé irányul. Manjari Dwivedi, az indiai Váránasziban található Banaras Hindu Egyetem Ayurvéda Karának professzorasszonya az ayurvédát, mint az egyik legősibb gyógy módot mutatta be, mely már több mint hat ezer éve a test és lélek egységével egyenlő. A világ társadalmi békéje érdekében szükség van az ayurvéda szerves részét képező spiritualitás felfrissítésére. A sokrétűségben

alkotott egység természetes törvény, melynek magja nem társadalmi, kulturális vagy humanitárius, hanem spirituális egység.

A hét előadás után a Palazzo della Cancellaria termeiben tartott kamarazenekar-koncert zárta a szeminárium első napját.

A következő napot teljes egészében a homeopátia témájának – történetének, fejlődésének és dinamikájának – szentelték. A világ minden részéről érkező szakemberek garmada igyekezett tudományos megközelítésben tárgyalni e terápiás módszer eredményeit, valamint rámutatni azok tudományos magyarázatára.

Először Dr. Corin Mure, a lyoni Laboratoires Boiron munkatársa invitált történelmi utazásra, s elmondta, hogy az emberi egészségért tett erőfeszítések során egyre inkább elfogadják a homeopátiás terápiát az orvostudományok között. Ugyan komplementer terápiaként illetve a biogyógyászat nagy múltú kiegészítő kezeléseként, azaz tudományos gyógyászati módszerként, de immár kétszáz éve alkalmazzák sikeresen számos országban a homeopátiát. Ahogy a modern tudományok a homeopátia hatékonyságát firtatják, úgy teszi fel a homeopátia is kérdéseit a mai orvostudománynak.

A homeopátia atyjának tartott Hahnemann két olyan alapkérdést fogalmazott meg, melyek a 18. század végén minden orvostudós számára kihívást jelentettek:

- Hogyan lehet azonosítani egy-egy betegséget?
- Milyen tulajdonságokkal rendelkeznek a gyógyításra használt hivatalos drogok?

Mure előadásában kiemelte: a homeopátia története az orvostudomány nem nyugat-európai, hanem közép-európai kultúrájának kontextusában értelmezendő.

Hahnemann növényi és állati eredetű kivonatokkal kísérletezett, és a drogok egészségesekre gyakorolt hatása és a betegségek tüneteinek közötti hasonlóságot tanulmányozta. Ezt a módszertant az osztrák uralkodók udvarában oktatták. Hahnemann azonban definiálta a kivonatok minőségének és végül az alkalmazott dózisnak a fontosságát. Módszere a hippokratészi „hasonlót a hasonlóval” alapelv alapján gazdagította a gyógyszerrendelés gyakorlatát. Így mindkét elv – a homeopátia és az allopatia – összefüggésbe kerül Hippokratész koncepciójával. Módszere – mondja Dr. Mure – ismét az embert állította középpontba.

Dr. M. van Wassenhoven, belga orvos, a belga homeopata társaság elnöke a páciens vizsgálatának új, holisztikus koncepciójára, vagyis az egységes megközelítésére fókuszált. Ez egy olyan megközelítés, mely az embert egységnek, nem pedig az egyes testrészek összességének tekinti. Az embert elsősorban érzéseivel, emócióival együtt (családi kapcsolataiban, szélesebb környezetében, igényei alapján és tevékenysége során) figyeli meg, vagyis nem csak betegségét vizsgálja. Wassenhoven Aquinói Szent Tamás elméleteit emlegette, melyek az embert, mint a lélek és test egységét mutatják be. Az ő filozófiájában a lélek az ember alakja (Arisztotelész anyag–forma elvének terminológiája), a test pedig az anyaga. Tehát az embernek nincs teste, hanem az ember maga a test. A lélek alakja, vagyis a test az ember életelve. Az ember egy egység – mind anyagi, mind lételméleti síkon. Az etikatudomány célja, hogy az ember egészét a jó élet útjára vezesse.

Tehát a szenvedélyt nem elnyomni kell, hanem az akarat tetteibe kell integrálni és ki kell használni. A szenvedély maga ugyanis erkölcsileg semleges, s csak megélése során válik jóvá vagy rosszra. Fontos tehát a jelenlét vagy a távollét, illetve a keresett jótól való távolság mértéke, ami az emberi lét érzékenységét általánosan befolyásolja, és így a fiziológiai és pszichológiai állapotot tükrözi. Az egészség – teszi hozzá Wassenhoven – tehát a társadalmi élet szempontjából is fontos, hisz annak fejlődését, boldog mivoltát az egészség segíti elő. Wassenhoven az allergiás betegek homeopátiás kezelésére utalt, melynek során a holisztikus nézőpont a gyakorlatban is megvalósul. Végül a kísérletek további folytatása mellett emel szót, ami egyértelműen az orvostudományokba való be-törést jelenti.

A szeminárium egy rövid szünet után a homeopátia tudományos alapjainak ismertetésével folytatódott. Először a francia L. Rey biológusprofesszor tartott előadást. Ő azelőtt hosszú évekig a svájci Nestlé cégnél dolgozott, majd saját kutatólaboratóriumot állított fel, ahol a fagyasztva szárítás (liofilezés), a víz és az igen nagy hígítású oldatok tanulmányozását végezte fizikai módszerekkel. Fizikai eszközökkel készült homeopátiás hígításokkal kapcsolatos kutatási eredményeit mutatta be. Végkövetkeztetésében elmondta, hogy számos összefüggő mérés arra utalhat, hogy az igen kis koncentrációig történő hígíthatóság szelektív, és ez megfelelő tudományos alapot szolgáltat a homeopátia számára. Prof. P. Bellavite, a veronai egyetem hematológusa e megállapításokra adott válaszában a homeopátia biológiai nyilvánvalóságára utalt. Prof. Bellavite és munkatársai a homeopátiának mint a tudományos orvoslás kiegészítő terápiájának besorolásán fáradoznak. Csapata szabad gyökökkel, a leukociták biológiájával és sejtfarmakológiával foglalkozik.

A második nap délutánján a homeopátia eredményeire és klinikai igazolhatóságára koncentráltak az előadó tudósok. A hallgatóság előtt gyakorló szakemberek vonultak fel: Dr. P. Fischer, a londoni királyi homeopata kórház igazgatója egy sor diagram segítségével a homeopátia sikereit mutatta be. A reumatológus számos (akár krónikus) megbetegedés homeopátiás kezelésével elért kiváló gyógyulási eredményeiről beszélt. Elmondása szerint régóta fáradozik e gyógymód tudományos terápiába való illesztésén. Őt a Sienából érkező S. Bernardini professzorasszony, a homeopátia és integrált gyógyászat olaszországi társaságának elnöke követte, aki a hormézisről, a homeopátia fejlődésének legfontosabb mozzanatáról referált. Az energikus doktornő – a gyógyszer-vegyészeti készítményekkel szemben – toxikus és másodlagos hatásoktól mentes homeopatikus gyógyszereket jellemezte. Ezeket az orvosságokat két csoportra oszthatjuk: hatóanyagot molekulányi koncentrációban tartalmazó készítmények, valamint olyan erős hígítással készített gyógyszerek, melyek egyetlen molekulát sem tartalmaznak.

A „klasszikus” vagy hagyományos gyógyszeres kezelés – Bernardini szerint – csak akkor eredményes, ha a hatóanyagot a közel toxikus hatású terápiás dózisban alkalmazzák. A hagyományos farmakológia tehát tüneti kezelést biztosító szerként használja a gyógyszereket; ez elősegítette az antibakteriális, fájdalom-, láz- (antipiretikumok – paracetamol, ibuprofén), illetve köhögéscsillapító hatású molekulák felfedezését.

E módszerek előnye, hogy alkalmat biztosítanak a hatóanyagok egyes biokémiai hatásmechanizmusainak tanulmányozására. Ugyanakkor korlátaikba ütköznek: nem ismerjük a beteg szervezet betegségekkel szembeni reakcióképességét, ezáltal csak egyszerű paradigmaválasztásra kerül sor, ami csupán a vizuális látószög perspektíváját jelenti. A klasszikus gyógyszerekben – szemben a homeopátiával – csak a szervezetnek idegen (ún. xenobiotikus) összetevőket alkalmaznak, bár csak olyan kis mennyiségben, hogy kölcsönhatásba léphessenek a biológiai rendszerekkel – ez nűánsznvi, a gyógyhatást ki-váltó elégséges koncentráció.

Ezzel szemben a homeopátia paradigmája feltételezi, hogy a beteg szervezet képes önálló gyógyító reakcióba kezdeni, vagyis öngyógyító. Bernardini asszony a hormézis definíciója (miszerint a tulajdonképpeni növekedésinhibitorok, gátlóanyagok alacsony, a növekedésgátló hatáznál kisebb koncentrációban való alkalmazása stimuláló hatású) kapcsán a civilizációs betegségek, pl. a diabétesz, a kardiovaszkuláris megbetegedések, a rákos daganatok, sőt az Alzheimer-kór homeopátiás kezelésének számos lehetőségét mutatta be.

A jeruzsálemi Shaare Zedek Medical kórház Integratív Komplementer Gyógyítás központjából érkező Dr. Menachem Oberbaum nagyon szépen definiálta a hagyományos és a homeopátiás gyógymódot. Véleménye szerint a homeopátia a holisztikus gyógyítás egy formája, mely a hasonlóság és a minimális dózis elvén alapul. Oberbaum rámutatott a homeopátiás gyakorlat fejlődésére – az ún. klasszikus homeopátiától a klinikain keresztül a komplex homeopátiáig. A klasszikus homeopátia alapja a páciens emocionális, mentális, általános és helyi szimptomáin nyugszik. A konvencionális klinikai diagnózis szerepe itt csak mellékes. A precízen, egyénileg adagolt gyógyszereket nagy hígításban, nem túl nagy gyakorisággal fogyasztják. A klinikai, vagyis modern homeopátia a klasszikus homeopátiából fejlődött ki, ugyanakkor elsőbbséget ad a homeopátiához alapvetően alkalmazkodó hagyományos orvosi diagnózisnak. A hangsúly a patológiai tüneteken van, a – különösen a fő betegségre utaló – mentális és általános tünetek egyidejű figyelembevételével együtt. Az egyes gyógyszereket előre biztosított sorrendben alkalmazzák. A hatóanyagot nagy hígításban tartalmazzák, és gyakori időközönként kell bevenni. A komplex homeopátia további kísérlet a homeopátia konvencionális gyógyászati paradigmába való adaptálására. Néhány, sokszor a konvencionális diagnosztika aspektusait képviselő gyógyszert elegyítenek, amit aztán alacsony hígításban alkalmaznak. Az elvárás az, hogy az alkalmazott hatóanyagok végül homeopátiásan hassanak. A homeopátiás kezelések e formája valószínűleg sokkal ritkább, mint a klasszikus klinikai homeopátia.

Oberbaum egyértelműen védekezik a kétféle gyógyászat – a hagyományos kezelés és a homeopátia – komplementer alkalmazása ellen. Bár a mai tudományos világban jobbra racionális elemek uralkodnak az empirikusokkal szemben, s ez arra kényszeríti a homeopata tudósokat, hogy empirikus eredményeikre racionális magyarázatot is adjanak, azért a homeopátia – véleménye szerint – a gyógyászat egy nemdescartes-i formája, így csak igen nehezen értékelhető a modern, newtoni–descartes-i tudományon

alapuló orvoslásban kifejlesztett és alkalmazott racionális módszerekkel. Azonban a hagyományos orvoslásnak is meg kell tanulnia elfogadni és el kell ismernie végre az individuális szemlélet igényét, tehát azt, hogy a betegségek egységes, az egyes betegek által észlelt egyedi tünetegyüttest képeznek. Másrészt a homeopátiának is el kell fogadnia, hogy a klinikai teszteknek reprodukálhatónak kell lenniük, hiszen ez képezi a konvencionális gyógyászat egyik sarokkövét. A homeopátiának azt az árat kell fizetnie, hogy kutatási programjában alkalmanként kontrollteszteket engedélyezzen. Csak így lehet választ találni arra a kérdésre, hogy alkalmazhatjuk-e a homeopátiát gyógymódként (nem gyógyszerként) bizonyos patológiás állapotok gyógyítására. Az axiómák effajta csökkenése által – miközben javul a gyógyulásért tett lépések színvonala – a gyógyítás a páciens mentális és emocionális állapotának befolyásoló tényezőjévé válik – ezeket a paramétereket csak ritkán veszik figyelembe a klinikai kutatás során.

Jeremy Swayne, orvos, a londoni Faculty of Homeopathy egykori dékánja, később az anglikán egyház felszentelt papja a gyógyászat és orvostudomány problémáinak, különösen a tudomány és teológia kérdéseinek megoldása révén vált ismertté. A gyógyítás koncepciójáról tartott előadásában a gyógyításra, mint emberi hivatásra mutatott rá – ami nem csak az ember, de az egész teremtés elhivatottsága is. Swayne aláhúzta, hogy az egészség és a gyógyulási folyamat a férfiak és nők, mint szellemi teremtmények egy eleme. A gyógyulási folyamat ugyanis nem csak a modern tudomány redukcionista és mechanisztikus paradigmáinak folyamata, amely egy tudományos orvosi modell képét vetíti szemünk elé, de benne rejlik a betegség és a szervezet működési folyamatai feletti kontroll csodálatos ereje is. Az öngyógyítás e folyamatainak stimulálásához azonban számba kell vennünk a testet, a szellemet és a lelket is.

Swayne ismét kollégája, John Polkinghorn fizikus és anglikán pap téziseire hívja fel a figyelmet, aki a tudomány és a teológia nem éppen szerencsés szétválasztásáról beszél. Ez a szakadás nem csak természetellenes, de felesleges is. A gyógyulás folyamata éppen a tudomány és a teológia határán helyezkedik el. Még az egészségvédelmet is az evolúciós parancsok közé sorolhatjuk. Swayne nagyon alaposan analizálta a gyógyulás folyamatát, amihez a fájdalom és annak enyhítése is esélyként tartozik hozzá. Záró gondolataiban az ember rendeltetéséről és teljes tökéletességhez vezető útjáról beszélt.

Swayne szerint a gyógyulás első elve, hogy a beteg a homeopátiás orvosi konzultáció segítségével megtapasztalja a teljességet. Először kap bátorítást arra, hogy kerek egészként tekintsen önmagára.

A második elv az a tény, hogy a homeopátia biztosítja a lélek és a test önszabályozó és öngyógyító képességének empatikus szemléltetését. Az orvosságok nem rendelkeznek olyan tulajdonságokkal, melyek által a hagyományos kivonatok kontrollálni vagy manipulálni tudnak a test funkcióit. Vagyis testet és szellemi magatartást nem lehet alkotni. A gyógyulási folyamatot nem lehet manipulálni. A homeopátia itt csak oly módon aszisztálhat, hogy „kapcsolatok” segítségével a bennünk rejlő „gyógyszereket” megalkotjuk, önmagunkban létrehozzuk őket, valamint hiszünk bennük.

A homeopátiás megközelítést lehetővé tevő utolsó – harmadik – elv a megbékélés. E folyamat követelménye természetesen a másoknak vagy akár önmagunknak való megbocsátás. Ugyanakkor az, ahogyan olykor egy-egy beteg története megelevenedik, felér egy gyónással. Ilyenkor a homeopátia gyakran hatékonyabb, mint a pszichoterápia. A hagyományos kezelésben akadályba ütközhet az efféle nyíltság, hiszen az egész folyamat pre-empátikus (a másik félnek nincs lehetősége beleélnie magát a páciens helyzetébe).

Az utolsó előtti előadó M. Frass professzor, homeopata és belgyógyászati specialista, a bécsi Orvostudományi Egyetem onkológiai részlegének igazgatója, a Klasszikus Homeopata Orvosi Társaság alelnöke és az osztrák Holisztikus Orvosok Szervezetének elnöke volt. Előadásában a komplementer terápia szükségszerű integrációja ellen védekezett.

Frass arra hívta fel a hallgatóság figyelmét, hogy az Egészségügyi Világszervezet definíciója szerint az egészség a teljes testi, érzelmi-értelmi és társadalmi jólét állapotát, tehát nem csupán a betegség vagy fogyatékoság hiányát jelenti. Ez a célszerű és funkcionális emberiséget elhanyagoló definíció 1948 óta változatlan. A gyógyítás feladata az emberi méltóság szavatolása, az önrendelkezés tiszteletben tartása, a betegek javának elsőbbsége, egy páratlan és szolidáris szolgáltatás, ami lehetővé teszi, hogy a betegek egészségesek, életük kielégítő legyen. Mivel a hagyományos orvoslás segítve, változatosan és/vagy távolról foglalkozik a páciensekkel, sokkal többre van igény, mint pusztán a betegség elleni harcra.

A nagy hígítás bármiféle hatását tagadó racionalisták, és a „magas potenciállal” az „alacsony potenciál” ellen argumentáló homeopaták közötti végeláthatatlan tudományos vitára Frass egyszerű választ ad: a homeopátia anyaoldat alkalmazásával (fel nem oldott és/vagy nem kevert gyógyszer) is, és ugyanúgy, az „alkalmazott toxikológiában” használtakhoz hasonló „kis potenciállal” is működik. Néhány tudós kénytelen magas potenciájú szerekkel dolgozni, míg a racionalisták megtorpantak az alacsony potenciáloknál. Ezen egyszerű megközelítés csírájában fojtja el a vitát.

Frass szerint a homeopátia a fizikális (nem pszichikai) egészséget szolgálja. Úgy működik, mint egy szobor-restauráció. A homeopata ugyanígy állítja vissza a páciens eredeti állapotába. A homeopátia legnagyobb előnye – feltéve, hogy szakszerűen végzik – a biztonság. Különösen a nagy hígítás interferenciáját kell elkerülni a metabolizmussal vagy a hagyományos kezeléssel.

Frass professzor előadása végén lebilincselő gyakorlati eredményeket mutatott be, melyeket az intenzív osztályon fekvő különleges esetek homeopátiás kezelésében ért el. A kómában fekvő betegek a kezelések kimenetelét nyilvánvalóan nem tudták befolyásolni. Frass felszólalásában a hagyományos és alternatív gyógyászat közötti párbeszéd elindítását követelte az orvostudományi felsőoktatásban.

A kétnapos szeminárium végén a homeopátia úttörőjeként ismert francia család egyik tagja, Ch. Boiron, a lyoni Orvostudományi Kar igazgatótanácsának, és a MEDEF Etikai Bizottságának tagja ragadta magához a szót. Előadásában provokatív kérdést tett fel: „Mi volna, ha felhagynánk a betegségek elleni harccal?” Boiron az emberiség örök

harcára utalt. Ez a harc ugyanis elrabolja lelkünk békéjét és nyugalját. A betegség ellen folytatott küzdelem ugyanis újabb betegségeket okoz. A vírusok és mikroorganizmusok elleni harc sem küzdi le a betegségeket. Gyakran anélkül lépünk fel a betegségek ellen, hogy valóban ismernénk azokat, mindenekelőtt azok okát. Gyógyszereket adunk, melyek nemkívánatos mellékhatásokat okoznak, és nem tesszük fel a kérdést, hogy vajon nem léteznek-e másfajta szerek, amelyek hatásosabbak és nem toxikusak. Az emberi szervezetet gyakran az egyre erősebb gyógyszerek adózó harcának színterének tartjuk (így pl. az újinfluenza ellen harcolunk, a nélkül, hogy figyelembe vennénk, hogy a „szokásos” influenza minden évben több mint száz ezer áldozatot követel; több tonnányi oltóanyagot vásárolunk a betegség meghatározása nélkül). Ugyanígy nem vesszük tekintetbe a mindenkiben benne rejlő hatalmas potenciált az egészség megőrzésére. Elfelejtettük, hogy az ember Isten teremtménye, nem pedig más embereké. A. Paré, a híres sebész mondta: „Én kezeltem, Isten gyógyított!” Hippokratész szerint „a természet orvosság”. Manapság gyakran inkább csillapítjuk a lázat, ahelyett, hogy elfogadnánk, és csak kontroll alatt tartanánk. Ugyanígy sok tünetet azonnal betegségnek gondolunk. Segíteni kellene próbálnunk a betegségnek, hogy túljusson a krízisen, miután megtaláltuk a kiváltó okot. Egyetlen homeopátiát tanuló orvos sem marad „normális” orvos, hanem új képességekre tesz szert, melyek a betegség és a terápia más irányú megközelítése által valóban átformálják őt. Az orvosi tanulmányok végeztével minden „igazi” orvosnak mindent újra kellene tanulnia: az életet, halált, pszichológiát, humanizmust, fájdalmat, táplálkozás-élettant, oszteopátiát, homeopátiát. A gyógymód ugyanis az egyéni esetben való alkalmazhatóságnak, az adekvát kezelési stratégiának felel meg, és különböző terápiák ismerete szükséges ahhoz, hogy a legjobb választást kínálhassuk fel a betegnek.

Az exkluzív szemináriumot végül a vatikáni francia nagykövetségen adott fogadás zárta.

Egy ilyen szeminárium haszna vitathatatlan. Bár az előadások nagy száma miatt csak rövid vitára volt lehetőség, az információáradatot mégis egyértelműen pozitívnak tekinthetjük, azonban minden egyes téma szakértő vitát követelne. Különben nehéz volna az ellen a benyomás ellen küzdeni, hogy a találkozó lényege pusztán az ismertetés volt, nem pedig egy konferencia megrendezése e társadalmilag jelentőségteljes témában.

Természetesen számos kétség marad továbbra is nyitva, melyeket még e magas színvonalú előadások sem voltak képesek eloszlatni. Nem titok, hogy az első nap nem minden előadója lelkesedik a homeopátiáért (egyikük cinikus megjegyzést tett a folyosón arra, hogy az egészségpénztárak finanszírozzák a homeopátiás kezeléseket – a zarándokutakat is ki kellene fizetni, hiszen azok is hozzájárulnak az ember épségéhez, egészségéhez – érdekes, hogy az előadóteremben nem került sor hasonló vitákra). Másrészt a résztvevők többsége egyértelműen hangsúlyozta, hogy az alternatív gyógymódokat be kell iktatni az általános orvosi ellátásba (néhányan azonban megjegyezték, hogy ezek a gyógymódok nem minden beteg esetében bizonyulnak egyformán hatásosnak, mint ahogy azt elmondták).

Összefoglalásunk talán ösztönzést ad arra, hogy Szlovákiában is meginduljon egy hasonlóan hasznos tudományos társadalmi párbeszéd. Az embernek ugyanis a tudományos kutatás terén is meg kell találnia helyét. Csak az egész ember – a teológusok szerint az isteni teremtmény – képes valóban sikeresen profitálni a tudományos-technikai vívmányokból, és csak ezek segítségével képes mindent meggyógyítani, amit meg kell, amit a létezés foglal magában.

*doc. ThDr. Ing. Inocent.Mária V. Szaniszló OP, PhD.
Alexander Spesz Alkalmazott Etika Intézet,
Teológiai Kar, Ružomberok Katolikus Egyetem*